

להמריכו זליתיה

גליזון נ"ה • פרשת וירא תשס"ה

מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק רבי יעקב מאיר שענקטער שליט"א

ניצוצי חיזוק ואמונה

פניני הפרשה

פתגמין קדישין ומרגניתין טובין שנשמעו מפי'ק הגה"צ מורינו שליט"א בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

הנעצם לוי

מורינו הגה"צ שליט"א אמר: רבינו מבאר (ליקו"מ תנינא סי' פ"ה) שזה מה שהתחיי' תהי' מהעצם לוי, זה גם מחמת מדת העקשנות שיש בו, והיינו שמצפה שהקב"ה יקיים הבטחתו להחיות מתים - אף שכבר עבר כל כך הרבה שנים שמונח באדמה, וכמבואר בזה"ק (ע"י מדרש הנעלם ח"א פרשת וירא דף קב), שהמתים יאמרו עוד קודם תחיית המתים **'אחר בלותי היתה לי עדנה'**, הפסוק שאמרה שרה אמינו בעת שנתבררה שתלד יצחק אבינו, וכמבואר בחז"ל (בי"מ פו ע"א) פ"י הפסוק, **'אמר רב חסדא, "אחרי בלותי היתה לי עדנה"**, אחר שנתבלה הבשר ורבו הקמטים, **נתעדן הבשר ונתפשטו הקמטין וכו', כמו כן יאמרו המתים אחר שכבר שבכו במקומם, יש מהם אלף שנים ויש מהם אלפיים שנים ויש מהם שלשת אלפים שנים ועוד יותר, שאחר ששכבנו כל כך הרבה שנים נוכח שתתחדש גופינו'**, ואכן יוכל לזה ע"י בחינת העקשנות שיש בעצם הזה. וזכרני כי פעם בימי ילדותי הייתי בבית המדרש, והיה שם יהודי מאחינו הספרדים ושמו יונה ע"ה, וישבתי מאחוריו, והיה לומד זוה"ק ובאמצע לימודו שמעתי אף שעושה תנועות של התפעלות ממה שלומד, התחלתי לעיין במה הוא לומד, אז אמר לי שלומד זוה"ק הנזכר, והתפלל מענין זה, איך שהמתים יאמרו פסוק זה אחר בלותי היתה לי עדנה. וכל זה ענין לאה אשר מרמות לעקשנות בעת הסתרה וכנ"ל, ואז בבוקר בעת הגאולה והנה היא לאה, היינו עצם לוי הנ"ל, שע"י תבנה הגוף מחדש.

(צפרא דשבטא מט"מ תשי"ג לפ"ק)

י'הוא עומד עליהם'

מורינו שליט"א דרש כהכנה לראש השנה: פרפת נאה מובא מהרה"ק מפשיסחא ז"ע בביתאור מעלת הצדיק, שהמלאך נקרא 'עומד' הצדיק נקרא 'הולך' - שמתעלה תמיד מדרגה לדרגה. והוא שנאמר אצל אברהם אבינו תחילה (בראשית יח ב') **'וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו'**, ואח"כ (שם) נאמר **'וירא וירץ לקראתם'**, ובהמשך (שם ח') **'והוא עומד עליהם'**, שבתחילה היו המלאכים במדרגה גבוהה מאברהם אבינו - נצבים עליו, ואח"כ הוסיף אברהם אבינו ע"ה והתעלה בעבודתו - וירא וירץ לקראתם' [כנגדו ממש], וכ"כ היה מתעלה בכל עת ובכל שעה, עד שוכה לבחינת 'והוא עומד עליהם' - שנתעלה במדרגה גבוהה יותר מהמלאכים.

(בערך אלול שנת תשס"ב)

'החזק בבטחון!'

בטחון ברוחנות בכל מצב!

רביה"ק מדבר הרבה מענין בטחון ברוחניות, דהיינו שיהיה האדם ליבו סמוך ובטוח על השי"ת שאף אם עבר מה שעבר עדיין אהבתו יתברך אליו הוא בלא גבול ותכלית, והוא מצפה ממנו שיעשה את שביכולתו לעשות ולעבדו, זהו העובדא ולמעשה של בטחון ברוחניות.

ואכן בחובות הלבבות (ראה שער הבטחון סוף פרק ד') מבואר - וכן מובא בשאר דברי הראשונים - **שמצות הבטחון ברוחניות חשוב עוד יותר מבטחון בגשמיות!**

ובספר חרדים (פרק ט' אות כ"א) מובא דעת הראשונים שאומרים שישנם מצוות הרבה יותר תרי"ג, אלא תרי"ג מצוות הם כללים הנכנסים במנין תרי"ג, אך מצוות למעשה יש הרבה יותר, וישנם ראשונים שמונים את מצות הבטחון במנין התרי"ג מצוות.

חיזוק בבטוחים על בטחון

ואכן כאשר נתבונן נראה דבר חידוש, שישנם כמה פסוקים שהפסוק עצמו מחזק את ענין הבטחון, הפסוק נותן עוז ותעצומות להחזיק במידת הבטחון, ונלמוד מזה כמה חיזוק ועידוד צריך בענין הבטחון.

דוד המלך ע"ה אומר (תהלים לא, כה) **'חזקו וַיֵּאמֶץ לְבַבְכֶם כֹּל הַמַּיְחֲלִים לָהּ'**, הרי זה אומר; **החזק בבטחון! שטארקט זיך! אל תתן לעצמך ליפול! לאזט אייך נישט אראפפאלן!**

כי הבעל דבר מנסה בכל כוחו להפיל את האדם ממידת הבטחון, על כן בא הפסוק לחזק את האדם

לבל יפול מזה בשום אופן! שלא יטה אזנו כלל לטענותיו של הבעל דבר! אלא יחזק את עצמו בכל כוחו להחזיק במידת הבטחון!

'קוּה אַל ה' חֲזֵק וַיֵּאמֶץ לִבָּךְ וְקוּה אַל ה' (שם כז, יד). **אל תירא ממנו! שראק זיך נישט! "חזק" שטארק זיך! חזק את עצמך וקוה אל ה'! חזק עצמך בזה עד מאוד!**

ושלמה המלך אמר בחכמתו (משלי כב, יט)

'לְהַיּוֹת בַּה' מִבְּטַחְךָ הוֹדְעֵתִיךָ הַיּוֹם אִף אָתָּה', ודבר פלא הוא שהמפרשים לא דייקו על אמרו 'אף אתה' מה בא לומר בזה, והרי הרוח הקודש של הכ"ד ספרי קודש הלא עולה על כל אחד ואחד מישראל, 'להיות בה' מבטחך' שתהיה לך בטחון בהשי"ת, 'הודעתך היום אף אתה', מהו אף אתה.

פירכות הבעל דבר על הבטחון

אלא בהיות שכאשר האדם נצרך לישועה והוא נס לבטוח בהשי"ת ע"י מצות הבטחון, אזי תיכף מתעורר הבעל דבר כנגדו בפירכות רבות ונכבדות, מיט מוראדיגע פירכות, כגון: מאן יימר שאתה ראוי לישועה; שמא יגרום החטא; הבטחון שלך אינו בטחון נכון וברור; הרי יודע את האמת לאמיתו איך אתה מעורבב ומבלבל ואיך אתה נראה בעבודת השי"ת; וכל שכן שאין זה עצה על רוחניות; ועוד כהנה וכהנה פירכות בלי סוף בלי סוף ממש מכל הצדדים, עד שבכל צד שרק יפנה האדם לבטוח בבוראו, יעמוד הבעל דבר כנגדו וימנע ממנו לבטוח בהשי"ת.

החזק עצמך בזה בכל הכוח! החזק בזה אף שאתה נראה ואיך שהבטחון שלך נראה! אל תתן מהבטחון! אל תתן לבעל דבר להפיל אותך ולהפריך את הבטחון בשום אופן שבעולם!

המשך בעמוד ב

פניני מכתבים

מכתבי הגה"צ מוריני שליט"א
לאור הזמן והפרשה

לכל אחד בכל מצב

בי"ה אור ליום ו' ואתחנן תשל"ד פעה"ק ירושלם ת"ז
בבי"א

מה שכתב לי על ענין הצדיק שיש עליו מחלוקת אחר הסתלקותו, איתרמי שהיום למדתי עם בחור אחד בסימן ע"ג (לקו"מ ח"ב), שמדבר שם משבח אמירת תהלים, שדוד המלך ע"ה הקים עולה של תשובה ע"י ספר תהלים. ורבינו הק' גילה עפ"י נפלאות אמירת סגולת אמירת תהלים, שאפילו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה, ולבו מטומטם - ע"י שיהיה רגיל באמירת תהלים יתעורר לבבו לתשובה, וכן יזכה שילך בדרך התשובה השייך לו, היינו שיתעורר לילך בדרך השייך לשורש נשמתו ויכון לאות שבמ"ט אותיות שבטי י"ה השייך לו.

ועל פי זה מובן משי"ב בשיחות הר"ן (אות קיא), שע"י שאין מקורבין להצדיק, אי עבודתו היא כקוף בפני בני אדם, כי זה מחמת שאינו הולך בדרך של שורש נשמתו, ולא נתעורר לבו בכחנה שלו, בכחנה האור השייך לשבטו, אלא כל עבודתו היא בדרך שאינה שלו, אי"כ הרי זה דומה למי שמתדמה לזולתו, בבחי' כקוף בפני בני אדם. נחזור לענינינו, בהמשך דברי רבינו בתורה הנ"ל בסגולות אמירת תהלים, ושגם זכרים ע"י אמירת תהלים שלא יהיה השער של תשובה סגור בעדו. כי על ידי אמירת תהלים פותחים לו את השער. ושדוד אמר ספר תהלים בשם כל ישראל עבור כל אחד ואחד מישראל, וכל אחד ואחד יכול למצוא את עצמו ממש ואת כל מה שעובר עליו בתוך ספר תהלים.

וזה השאיר דוד המלך אחריו מה שלא השאיר צדיק אחר - דבר נפלא כזה לקרב בני אדם לשערי תשובה ע"י תפילות להשי"ת:

ועל כן מציינו בחז"ל, שגם אחר הסתלקותו חלקו עליו. וגם בעת שמלך שלמה המלך לא היה לב רבים עם דוד המלך. כמו שאמרנו ז"ל (שבת ל ע"א): כשבנה שלמה את בית המקדש ביקש להכניס ארון לבית קדשי הקדשים דבקו שערים זה בזה, אמר שלמה כ"ד רגנות ולא נענה וכו', כיון שאמר "ה' אֱלֹקִים אֵל תִּשָׁב פִּנֵי מִשְׁיַחְךָ וְזָרְהָ לְחֹסֶדְךָ יְהוָה עֲבָדֶיךָ" (דברי הימים ב-1) מיד נענה. באותה שעה נתפסו פני כל שונאי דוד כשולי קדידה. ושמעתי מאבי מורי הכי"מ, שיש מדרש חז"ל, שכמה מאות שנים אחר מות דוד עוד לא הסכימו להכניס את ספר התהלים בתוך כ"ד כתבי קודש, עד שהופיע רוח הקודש, כמדומה על אנשי כנסת הגדולה, וידעו בברור שספר תהלים של דוד הוא אחד מכ"ד ספרי קודש (שקבלו חז"ל מִסְפָּר הזה של ספרי תורה שבכתב).

וכל זה סייעתא לדרבך עד כמה חולקים על הצדיק שמקרב נפשות להשי"ת, ומחזקן בכל מיני חיזוק שבעולם.

העצה להתחנן אליו ית' על זה, וגם ליכות ללמוד תורתו ומאמריו וספרי מעשיות אלו, כי רבינו אמר בליקוטי מוהר"ן (סימן קצב) שפניו שכלו ונשמתו של הצדיק מונחים בדבוריו הקדושים הנאמרים בקדושה ובטהרה (וכן בספריו הק' ע"ש). חידושים נעימים המכניסים אמונה ומוחזקן נפלאים והתעוררות להשי"ת ולקיים תורתו ומצוותיו ומדות טובות. ואז כל הרוחות שבעולם לא יזיוו אותנו עד כי "אָמַת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח" (תהלים פה, יב), "וְאֵת רֹחַ הַטְּמָאָה אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ" (זכריה יג, ב) וְהָיָה ה' לְמִלְכָּךְ עַל כָּל הָאָרֶץ (שם יד, ט).

העתיר בעדי, יעקב מאיר בן חיה דינה, שאזכה לשוב בתשובה שלימה אליו יתברך מתוך שמחה, ולהאבה ויראה את שמו ושלוש וכו"ם.

יעקב מאיר שכטער

שאלות שעלו
על שלחנא דמלכא

נכשי בשאלתי

שאלה: איך מתחזקים אכן עם אמונה למעשה, הרי עובר כ"כ הרבה על האדם?

תשובה: אומרים תהלים, תהלים כולל הכל. בתהלים מונח הכל. "אלע צובראכניע הערצער ליגט אין תהלים און אלע גוטע תקוה ליגט אין תהלים" (כל הלבבות השבורים וכל התקוות הטובות נמצאים בתהלים) "ס'איז ברוח הקודש פאר יעדן איינעם" [זה]

מעשיות ועבודות מחכימות מאוצרו של
מוריני הגה"צ שליט"א מסודר על פי נושאים

פניני הסיפור

נשמות ישראל

שמעתי מאחד ששמע מהחפץ חיים ססיפר פעם מתוך התלהבות עצומה, באימה וביראה ברתת וזייע, משבח גדלות ישראל, שבעיר אחת התגורר רוקח אשר היה רחוק מאד מהיהדות, פעם אחת גזרו גזריה שכל אחד מישראל מחויב לתלות על דלת פתחו

המשך ממעמוד א'

הרוקח בבטחון איך שאתה נראה!

אשר על כן בא שלמה המלך בחכמתו ואמר 'להיות בה' מְבִטְחָךְ הוֹדְעֵתִיךָ הַיּוֹם אִף אֶתָּה' איך שאתה נראה ואיך שהבטחון שלך נראה! ווי דו קוקט אויס און ווי דיין בטחון קוקט אויס! החזק עצמך בזה בכל הכוח! החזק בזה איך שאתה נראה ואיך שהבטחון שלך נראה! אל תרף מהבטחון! אל תתן לבעל דבר להפיל אותך ולהפריך את הבטחון בשום אופן שבעולם!

ליהול ולצבנות לישועתנו!

כי האמת הוא שישנם מדרגות רבות בבטחון, וכאשר האדם נמצא במיצר אם ברוחניות ואם בגשמיות, והוא פונה להשי"ת ומייחל לתשועתו, רבונו של עולם, רק אתה יכול לעזור לי! אתה ואין בלתך! אין מי שיכול לעזור לי רק אתה לבד! והוא מייחל ומצפה שהשי"ת יהיה בעזרו להצילו, ואם כי הוא אינו יודע שאכן מבוקשו תיענה והשי"ת יהיה בעזרו, אך הוא יודע בנפשו שרק השי"ת יכול לעזור לו והוא מצפה לזה, זה נקרא בטחון!

ורביה"ק אומר זאת מפורש (ליקוטי מוהר"ן קמא סימן ע"ו) שבטחון הוא בחינת הבטה, והבטה הכוונה להביט לייחל ולצפות שהשי"ת יעזור, וזהו כבר בטחון! ואם האדם

ברוח הקודש לכל אחד] פשוטו כמשמעו, אלמלא כן זה לא היה נכנס התהלים כחלק מהכ"ד ספרים.

זהו ממש ברוח הקודש של דוד המלך, שהיה לו כאלו צרות מסויימות שזהו ממש א אידישע צרות (הצרות של כלל ישראל), התפילות כללו את כל כלל ישראל ממש, כי הוא היה השורש של כל כלל ישראל, הוא הרי היה המלך של כלל ישראל.

שתי וערב, ומי שלא יעשה כן יהרגוהו במיתה משונה רח"ל. כאשר הגיעו לבית הרוקח ואמרו לו את ציווי השלטון, נצנצנה בו אש קודש וקרא לעומתם: לא ולא! יהודי אני ולא אמכור את נשמתו גם לא תמורת חייו! כפי שהיה ראוי לאנשים קדושים ונעלים. עמדה שם שפחה נכרית ואמרה שהיא תתלה השתי וערב, אך גם בזה מיאן, ונהרג על קידוש ה', אשרי לו.

מחזיק את עצמו בזה אזי זה מתחיל להאיר לו, עד שזוכים להתחזק עוד ועוד לסמוך ולהישען אך ורק על השי"ת לבד!

פתח בחוטו של מחט

וכמו בכל דבר גם במצות הבטחון יש את הענין של 'פתחו לי פתח כפתחו של מחט! בכל העניינים זה הולך כך, גמר הענין הוא של השי"ת, אתה רק צריך להתחיל בפתח קטן, 'אין אף אחד שיכול להושיע אותי ולעזור לי! רק אתה השי"ת!' אני מצפה ומביט שהשי"ת יעזור לי, הרי הוא כל יכול! זהו אכן בטחון!

עד שאתה מתחיל להרגיש יותר ויותר שאתה אכן מתחיל לסמוך ולהישען עליו ולחסות בצלו, עד שיקויים מאמר הכתוב (תהלים ד, ט) "בְּשָׁלוֹם יַחְדּוֹ אֲשַׁכְּבָה וְאִישָׁן כִּי אֶתָּה ה' לְבִדְדִי לְבִטַח תוֹשִׁיבֵנִי", אתה מתחיל להרגיש חיות ומתיקות בבטחון עד שאתה שוכב בשלום ושלוה, כי אתה סומך עצמך על השי"ת, "סְלַעֲנִי וּמְצַדֵּתִי וּמְפַלְטִי אֶ-לֵי צוּרֵי אֶחָסֶה בּוֹ מִגְּנֵי וְקֶרֶן יִשְׁעֵי מִשְׁגַּבִּי!" אין לי מאומה כשלעצמי! אתה עושה בשבילי ולמעני הכל! ועל כן איני ירא משום נברא בעולם ומשום דבר בעולם! כי אתה ה' בּוֹדָאֵי תִהְיֶה עֲמָדִי וְתַעְזָר לִי בְּכָל עֵת! הַרְגֵּשָׁה זֶה שֶׁל סְמִיכָה בְּטוּחָה וּבטחון גמור נותן השי"ת מתנה לאדם והוא עוזר לו!

אין תיקון הנפש גדול יותר - מהמקבל את הבזיונות כאהבה ובשמחה לכפרת עונותנו!

ניצוץ אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מוריני שליט"א

